

ВІДГУК

Офіційного опонента на дисертацію Котко Ольги Костянтинівни на тему: «Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку національної економіки», що подана на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03- економіка та управління національним господарством

Актуальність дисертаційного дослідження.

Передумовою переходу на інноваційну модель розвитку національної економіки є інвестиційне забезпечення, яке здатне створити належні умови для підвищення інвестиційної активності в країні, а також формування та використання інноваційного потенціалу, як основи інноваційного розвитку національної економіки. Збереження вектору інноваційного розвитку національної економіки є необхідною умовою для створення принципово нових технологій виробництва та усієї системи управління соціально-економічними процесами.

Враховуючи стрімкий розвиток провідних агрегованих учасників інноваційного розвитку (суспільство, корпоративний сектор, державу), все більшої актуальності набуває інвестиційна складова, яка формує фінансове забезпечення інноваційних процесів.

Актуальність проведеного О. К. Котко дослідження зумовлюється наявністю проблем у сфері інвестиційного забезпечення, яке виступає стримуючим фактором інноваційного розвитку національної економіки. Саме тому проблема теоретичного обґрунтування методичних підходів та розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку національної економіки в сучасних умовах має важливе теоретичне і практичне значення та обумовлює актуальність обраної теми дисертаційного дослідження Котко О. К. «Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку національної економіки».

Зв'язок дисертаційного дослідження з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження пов'язане з планом науково-дослідницької теми Університету митної справи та фінансів Міністерства освіти і науки України «Розвиток зовнішньоекономічних відносин в умовах інтеграції держави у світове господарство» (номер державної реєстрації 0115U007054). У межах теми автором узагальнено концептуальні засади інвестиційного забезпечення національної економіки з урахуванням інноваційного розвитку, проведено аналіз інвестиційної та інноваційної діяльності, встановлено зв'язки між інноваційним розвитком та інвестиційними процесами.

ВХІДНИЙ № 37-05-208

08.02. 2019г

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертаційна робота О.К. Котко «Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку національної економіки» є достатньо ґрунтовною та завершеною науковою роботою.

Наукові положення, висновки і рекомендації, представлені у вигляді відповідних підходів до вдосконалення інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку національної економіки є обґрунтованими на належному науковому й теоретичному рівні. Автором дисертації визначено сутність поняття «інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку» та запропоновано напрями вдосконалення інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку та підхід до формування механізму інвестиційного забезпечення шляхом упровадження інноваційних екосистем.

У роботі здійснений огляд широкого кола інформаційних джерел: наукової літератури, нормативно-правової бази, аналітичної, статистичної та звітної інформації тощо, які мають відношення до сфери інвестиційно-інноваційної діяльності.

Достовірність основних положень та висновків дисертації забезпечується застосуванням таких методів: абстрактної логіки та порівняння в поєднанні із системним підходом – для вивчення сутності понять «інвестиційне забезпечення», «інвестиційний процес», «інноваційний розвиток», «інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку»; системно-структурний – для визначення поняття «інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку»; логічного узагальнення та абстрагування – для побудови послідовності формування та удосконалення механізму інвестиційного забезпечення; кореляційний метод – для визначення тісноти зв'язку між рівнем інноваційного розвитку і показниками інноваційного потенціалу; індукції та дедукції – для обґрунтування напрямів удосконалення інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку; метод порівняльного аналізу – під час дослідження світового досвіду формування механізмів інвестиційного забезпечення; графічні методи – для наочного відображення результатів досліджень.

Наукова новизна положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Серед елементів наукової новизни та доробку, представленої О. К. Котко на захист, слід відмітити наступні розробки, які мають вагомe значення для вдосконалення інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку національної економіки: у першому розділі дисертаційної роботи опрацьовано понятійно-категоріальний апарат дослідження; визначено зміст поняття «інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку»; розкрито принципи та запропоновано

послідовність удосконалення інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку національної економіки; у другому розділі автор проаналізувала стан інвестиційної діяльності та інноваційного розвитку в Україні, запропонувала методичний підхід та провела оцінювання інноваційного потенціалу національної економіки, встановила найбільш значимі показники оцінювання інноваційного потенціалу стосовно підтримки інноваційного розвитку національної економіки; у третьому розділі дисертації автором вдосконалено механізм інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку національної економіки, проведено прогнозування та розроблено заходи до імплементації світового досвіду до формування і створення інноваційних екосистем в Україні, сформовано стратегічні напрями вдосконалення інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку національної економіки.

Практичну цінність мають пропозиції автора щодо вдосконалення механізму інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку національної економіки з урахування оцінки інноваційного потенціалу.

Отримані наукові результати і висновки характеризуються достатнім рівнем обґрунтованості, що є наслідком критичного осмислення досліджуваної проблеми, узагальнення накопиченого досвіду щодо прогнозування рівня інноваційного розвитку національної економіки за показником віддачі інновацій. Відтак, ознайомлення зі змістом дисертації О. К. Котко, її наукових публікацій та авторефератом дає підставу опоненту стверджувати, що основні наукові положення, науково-прикладні розробки та висновки дисертації відображують об'єктивний і вагомий перелік елементів наукової новизни і репрезентують особистий внесок автора у розвиток такої галузі науки як економіка та управління національним господарством.

Значення результатів дисертаційного дослідження для науки і практики, рекомендації щодо їх подальшого використання. Наукове значення одержаних результатів полягає у розробці та науково-теоретичному обґрунтуванні методичних підходів щодо інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку національної економіки.

Теоретичні узагальнення, викладені в дисертаційній роботі, поглиблюють розуміння сутності термінологічно-понятійного апарату предметної галузі дослідження. Теоретико-методичні положення та практичні рекомендації, викладені в дисертації, дають змогу підвищити інвестиційну активність підприємств та створити умови для формування та використання інноваційного потенціалу. Пропозиції та висновки дисертаційного дослідження можуть бути використанні при розробці заходів щодо вдосконалення інвестиційно-інноваційної політики держави. Практичне значення одержаних наукових результатів підтверджено їх впровадженням та апробацією. Так, результати

дисертаційного дослідження були використанні в роботі департаменту економічного розвитку Дніпропетровської ОДА, державного підприємства «Інвестиційно-інноваційний центр».

Окремі положення дисертації застосовуються у процесі підготовки навчально-методичних комплексів та викладання дисциплін «Основи наукових досліджень», «Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств» та «Міжнародні стратегії економічного розвитку» на факультеті економіки, бізнесу та міжнародних відносин Університету митної справи та фінансів (довідка № 1/1263 від 20.11.2017 р.).

Повнота викладу наукових положень, висновків та рекомендацій дисертаційного дослідження в опублікованих працях та авторефераті.

Зміст автореферату відповідає змісту дисертаційної роботи. В авторефераті викладено основні наукові розробки, що отримані в процесі дослідження, висвітлено ступінь їх наукової новизни, висновки і рекомендації щодо використання результатів у практичній діяльності для державних та регіональних органів влади.

Зміст та завершеність дослідження. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи 236 сторінок друкованого тексту. Основна частина дисертації викладена на 173 сторінках. Дисертація містить 17 таблиць, 35 рисунків, список використаних джерел із 272 найменувань на 33 сторінках. Робота містить 8 додатків, розміщених на 15 сторінках. У загальних висновках викладені найбільш важливі теоретичні та практичні результати, одержані в дисертаційній роботі, сформульовані висновки та рекомендації щодо наукового та практичного застосування здобутих результатів, розкриті методи вирішення поставлених завдань, обґрунтована достовірність результатів. В додатках представлені матеріали, які доповнюють основний зміст та підтверджують впровадження результатів дисертаційної роботи.

Дискусійні положення і зауваження. У цілому позитивно оцінюючи дисертаційну роботу О.К. Котко, можна, тим не менше, зробити певні зауваження та вказати на деякі дискусійні положення:

1. Узагальнюючи підходи вчених до трактування понятійно-категоріального апарату інноваційного розвитку, зокрема, визначення поняття «інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку» автором використано метод індукції (с. 26), водночас, на наш погляд, не наводиться обґрунтування щодо використання вищезазначеного методу.

2. В пункті 1.2 автором проводиться дослідження інноваційного потенціалу як основи інноваційного розвитку національної економіки, серед чинників, що впливають на рівень інноваційного потенціалу дисертантом

виділено інноваційну культуру, доцільно зупинитися більш детально на компонентах інноваційної культури з метою визначення їх впливу на рівень інноваційного потенціалу в кількісному вимірі.

3. Аналізуючи стан та тенденції інноваційного розвитку національної економіки, на нашу думку, автором доцільно було б детальніше зупинитися на питанні е-комерції та е-бізнесу (с.89-90).

4. У другому розділі автор аналізує статичні дані переважно до 2014 року, на нашу думку, варто звернути увагу на сучасний стан ключових показників інноваційного розвитку, які були взяті для розрахунку показника віддачі інновацій (с.112).

5. Здобувачем запропоновано при оцінці рівня інноваційного потенціалу національної економіки застосовувати функцію бажаності Харрінгтона (с.135). На нашу думку, варто детальніше обґрунтувати обрану методикку при оцінці інноваційного потенціалу.

6. При вдосконаленні інвестиційного забезпечення автором запропоновано враховувати механізм інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку вимогам ринкової економіки (с.141), проте, на нашу думку, автор не конкретизував, які саме вимоги малися на увазі.

7. Наведений на с.146. рис. 3.3 «Упровадження інноваційних екосистем на базі механізму інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку національної економіки» відображає наявність ієрархічного процесингу, однак автором не зазначено світовий досвід у сфері наявності складових ієрархічного процесингу та безпосередньо роботи процесингових центрів.

Вищезазначені дискусійні положення та зауваження не є критичними та не впливають на цінність дослідження. Дисертаційна робота виконана на високому рівні, характеризується логічним викладенням основних положень та результатів дослідження, що забезпечує доступність сприйняття проведеного дослідження.

Загальний висновок по дисертаційній роботі щодо її відповідності встановленим вимогам.

Дисертаційна робота виконана Котко Ольгою Костянтинівною на тему «Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку національної економіки» є кваліфікованою, самостійною та завершеною науковою працею, яка має значення для інноваційного розвитку національної економіки.

Отримані наукові результати, рівень подання матеріалів, перелік публікацій відображають наявність теоретичних, методичних та аналітичних наукових розробок, які є предметом захисту кандидатської дисертації за спеціальністю 08.00.03 — економіка та управління національним господарством. Публікації повною мірою розкривають зміст дисертаційної роботи.

Зміст автореферату відповідає основним положенням дисертаційної роботи. Оформлення роботи, її структура та обсяг відповідають вимогам МОН України до кандидатських дисертацій, зокрема пп. 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №567 від 24 липня 2013 р. зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України №656 від 19.08.2015 р. Напрямок та профіль дисертації відповідають спеціальності 08.00.03 — економіка та управління національним господарством, а здобувач — Котко Ольга Костянтинівна, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук.

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
директор Приватної установи
«Причорноморський науково-
дослідний інститут економіки та інновацій»

К.С. Шапошников
К.С. Шапошников

